

Рудий Владислав Сергійович

курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

науковий керівник:

Юр'єв Денис Сергійович

викладач кафедри фінансових
та стратегічних розслідувань ДДУВС

ОФШОРНІ РАХУНКИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

В наш час світова економіка характеризується високим рівнем глобалізації. Одною з невід'ємних частин світової економіки є офшорні юрисдикції, що забезпечують вільний вихід на міжнародний ринок. Економічна криза лише загострила проблеми оптимізації оподаткування і збільшила використання офшорних зон. Однак використання офшорних юрисдикцій з метою злочинної діяльності ставить під загрозу всю світову економіку. Офшорна проблема торкнулася і української економіки.

У процесі формування фінансових передумов для відновлення і подальшого стабільного розвитку української економіки надзвичайно актуально стає проблема пошуку фінансових ресурсів, які вкрай необхідні для активізації економічної динаміки. Слід підкреслити, що питання визначення джерел фінансування економічного розвитку є актуальним для більшості країн, відчувши на собі негативний вплив світової кризи, яка відбулася в 2007-2008 роках, а для вітчизняної економіки проблема ще більше загострилася через кризу 2014-2015 рр.

Світова практика показує, що економіки, націлені на оздоровлення, при відсутності внутрішніх ресурсів для розвитку активно використовують зовнішні джерела фінансування. Альтернативою використанню іноземного капіталу, оскільки їх негативним наслідком є утворення боргів країни, є використання національного багатства. З огляду на негативні наслідки і перспективи, актуальність вирішення даної проблеми змушує поглянути в першу чергу на ту частку фінансового багатства, яку країна використовує неефективно або навіть зовсім втрачає, зокрема, в результаті виведення національного капіталу в офшори. В контексті фінансових ресурсів розвитку капіталу, який іде в офшори, сьогодні дана частина є невикористаним потенціалом розвитку економіки. Тому в умовах зростаючої боргової залежності України питання оцінки фінансового потенціалу та аналізу можливостей його більш продуктивного використання для країни стає надзвичайно актуальним [1, С. 51].

У цьому контексті заслуговує на увагу дослідження експертів Eurodad (European network on debt and development), з боку світового наукового до-

робку, які в 2015 році представили оцінку масштабів всіх джерел фінансування, доступних для країн, що розвиваються, і проаналізували зміни останнього десятиліття. В результаті огляду різних джерел і їх динаміки був отриманий парадоксальний висновок: в середньому країни, що розвиваються, отримавши 1 долар ззовні, одночасно втрачають більше 2 доларів. В фінансовий потік, що надходить в країну, експерти включали: прямі іноземні інвестиції, портфельний капітал, грошові перекази мігрантів, фінансову допомогу, гранти та благодійність, а потік грошей, які залишають країну, включає: процентні платежі за зовнішнім боргом, вивезений прибуток іноземних інвесторів, позики розвиненим країни, незаконні фінансові потоки [2, С. 44].

Зростання тіньової економіки, як правило, супроводжується значним відтоком матеріальних, людських і фінансових ресурсів з країни. Можливості для здійснення виведення національного фінансового капіталу надають офшорні компанії. З огляду на історичну ретроспективу, експерти одностайні в своїх оцінках: рушійною силою відтоку в офшори є протиріччя між громадськими та приватними інтересами, оскільки держава прагне контролювати і регулювати економіку, а суб'єкти господарювання - максимізувати прибуток. Серед особливостей, які застосовуються сьогодні фахівцями, - протиріччя між зростаючою глобалізацією і наявними відмінностями в економічних умовах, економічному і політичному статусі різних країн і регіонів [3, С.19].

Негативні сторони офшорних рахунків включають в себе:

- недобросовісну податкову конкуренція та, як правило, ухилення від сплати податків в країні;
- нестабільність економіки через перспективу накопичення великих обсягів капіталу в офшорних зонах;
- відтік капіталу;
- зростання тіньової економіки;
- зростання безробіття в країнах-донорах.

Сьогодні проблема тіньових офшорних операцій стала для України досить актуальною в зв'язку з тим, що туди без повернення вивозиться не тільки кошти бізнесу, а й державний капітал. Отже, план заходів по детінізації офшорних операцій повинен бути пріоритетним шляхом економічного розвитку України.

Слід зазначити важливий факт, що частина виведеного капіталу повертається додому у вигляді кредитів і прямих іноземних інвестицій. Така ситуація характерна в основному для країн, що розвиваються. У даній ситуації можна зазначити, що серед причин виведення капіталу в офшори - не тільки мінімізація податкових платежів, а й захист бізнесу і прав власності на активи від рейдерства. Підприємці мінімізують ризики, реєструючи бізнес за кордоном, тим самим збільшуючи можливості судового захисту своїх інтересів. Що ж стосується коштів, які були виведені внаслідок незаконних операцій через злочинні і корупційні діяння, то після обороту в офшорах у них з'являється шанс вийти з тіні і легально «відмити» їх кудись, в тому числі повер-

нути додому [4, С.157].

Серед далекосяжних способів вирішення проблем, пов'язаних з офшорними рахунками, можна виділити наступні:

- розробка продуктивної нормативно-правової бази діяльності офшорних зон;
- зростання заходів регулювання та контролю щодо офшорного бізнесу;
- оптимізація податкового навантаження в залежності від конкретного стану ринку;
- зміцнення співробітництва з міжнародними організаціями з метою гармонізації національного законодавства.

Отже, у висновку варто сказати, що проблематику офшорних зон та офшорних рахунків варто долати на світовому рівні та за активною участю інших країн та міжнародних організацій, задля створення єдиної законодавчої бази, яка буде регулювати та гармонізувати податкову систему та штрафні санкції для скорочення відтоку капіталу з держави.

---

1. Бозуленко О.К. Роль офшорної фінансової діяльності у світовій фінансовій системі, *Економіст*, 2010, № 1, С. 51–53.

2. Волкова Ю.О. Розвиток офшорних центрів у системі міжнародного бізнесу, *Формування ринкових відносин в Україні*. 2018. № 1. С. 43–48.

3. Полотенко Д.В. Вільні економічні зони в контексті регулювання економіки, *Фінанси України*. 2010. № 11. С. 18–25.

4. Харчук О.О., Негативні наслідки діяльності офшорних зон та шляхи їх подолання в Україні, *Міжнародний науковий журнал*. 2016. № 6(3). С. 157–160.

Рудницька Кароліна Сергіївна

курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

науковий керівник:

Юр'єв Денис Сергійович

викладач кафедри фінансових
та стратегічних розслідувань ДДУВС

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ БОРТЬБИ З ЛЕГАЛІЗАЦІЄЮ МАЙНА, ОДЕРЖАНОГО ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ

Проблематика відмивання (легалізації) майна має відносно коротку історію, оскільки відносно недавно її почали вирішувати в усьому світі. Зокрема, перші правила та законодавчі акти на глобальному рівні, які відстежують і протидіють певним аспектам легалізації незаконних коштів, з'явили-